

ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ
ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

SELECTED FACTORS AFFECTING THE EFFICIENCY OF ACADEMIC AFFAIRS
ADMINISTRATION BASED ON THE TEACH LESS, LEARN MORE POLICY OF SCHOOL
ADMINISTRATORS UNDER THE SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 3

วรลักษณ์ สนิท¹ รัตนา ดวงแก้ว² และเก็จกนก เอื้อวงศ์³

Varaluck Sanit¹ Ratana Daungkaew² and Ketkanok Urwongse³

^{1,2,3}สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

^{1,2,3}School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University

Received: November 8, 2019 / Revised: December 23, 2019 / Accepted: January 3, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 2) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของผู้บริหารสถานศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของผู้บริหารสถานศึกษา และ 4) ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของผู้บริหารสถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่างคือ ครู จำนวน 338 คน จากสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลสมรรถนะองค์กร การส่งเสริมสนับสนุนด้านทรัพยากร คุณภาพนโยบาย ความร่วมมือของเครือข่ายสถานศึกษา และประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ซึ่งมีค่า ความเที่ยงเท่ากับ .94, .96, .96, .95 และ .98 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ความถดถอยพหุแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) ปัจจัยคัดสรรในภาพรวมและทุกปัจจัยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับดังนี้ สมรรถนะองค์กร ($\bar{X}$ = 3.71) การส่งเสริมสนับสนุนด้านทรัพยากร ($\bar{X}$ = 3.61) คุณภาพนโยบาย ($\bar{X}$ = 3.59) และความร่วมมือของเครือข่ายสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 3.55) 2) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยคัดสรรทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และ 4) ปัจจัยที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของผู้บริหารสถานศึกษามีสามปัจจัย เรียงตามลำดับ ได้แก่ สมรรถนะองค์กร ความร่วมมือของเครือข่ายสถานศึกษา และการส่งเสริมสนับสนุนด้านทรัพยากร โดยทั้ง 3 ปัจจัยร่วมกันทำนายประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ได้ร้อยละ 83

คำสำคัญ: ปัจจัยคัดสรร ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ นโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the selected factors related to the efficiency of academic affairs administration based on the Teach Less, Learn More (TLLM) policy of school administrators under the Secondary Education Service Area Office 3; 2) to study the efficiency of academic affairs administration based on the TLLM policy of the school administrators; 3) to determine the relationship between the selected factors and the efficiency of academic affairs administration based on the TLLM policy of the school administrators; and 4) to study the selected factors affecting the efficiency of academic affairs administration based on the TLLM policy of the school administrators.

The research sample consisted of 338 teachers from secondary schools under the Secondary Education Service Area Office 3, all of whom were obtained by stratified random sampling. The employed research instrument was a rating scale questionnaire dealing with data on organizational competency, resources promoting and supporting, policy quality, cooperation of school networking, and the efficiency of academic affairs administration based on the TLLM policy, with reliability coefficients of .94, .96, .96, .95 and .98, respectively. The statistics used for data analysis were the frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The research findings were as follows: 1) the overall and by-dimension selected factors were rated at the high level which were organizational competency ($\bar{X}$ = 3.71), resources promoting and supporting ($\bar{X}$ = 3.61), policy quality ($\bar{X}$ = 3.59) and cooperation of school networking ($\bar{X}$ = 3.55), respectively; 2) the overall and by-dimension components of efficiency of academic affairs administration based on the TLLM policy were rated at the high level; 3) all selected factors positively correlated with the efficiency of academic affairs administration based on the TLLM policy; and 4) the three selected factors significantly affecting the efficiency of academic affairs administration based on the TLLM policy were organizational competency, cooperation of school networks, and resources promoting and supporting, respectively, which altogether could explain the variance of efficiency of academic affairs administration based on the TLLM policy by 83 percent.

Keywords: Selected Factors, Efficiency of Academic Affairs Administration, Teach Less, Learn More (TLLM) Policy, School Administrator

บทนำ

คุณภาพการจัดการศึกษาของไทยที่ผ่านมา ยังไม่สามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเป็นที่น่าพอใจ ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินสมรรถนะของนักเรียนไทยอายุ 15 ปี ในโครงการ PISA 2015 (ปี 2558) ทั้งด้านการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ การรู้เรื่องการอ่าน และการรู้เรื่องคณิตศาสตร์ ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับนานาชาติ (OECD) ทุกวิชา อีกทั้งในการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาหลักก็มีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมากอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ระบบการศึกษาไทยยังมีปัญหาหลายประการ และการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ยังไม่เหมาะสม ขาดความคล่องตัว ยังมีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา ซึ่งประเด็นดังกล่าวส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนให้สนองตอบสังคมโลกาภิวัตน์ที่ต้องพัฒนาให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ สามารถคิดเชื่อมโยง คิดวิเคราะห์ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น (Office of the Education Council, 2014)

ด้วยความห่วงใยถึงคุณภาพการศึกษาและอนาคตของชาติ ในปี พ.ศ. 2558 รัฐบาลได้มีแนวคิดผลักดันให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้ในหลายประเด็น และประเด็นหนึ่งที่สำคัญคือ นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” Nuengchaleram (2016: 138) เพื่อเตรียมผู้เรียนให้พร้อมเข้าสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้ นโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ มีหลักการสำคัญ คือ การเปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูและเน้นการเพิ่มกิจกรรมสร้างโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนต้องใช้เวลาสอนเนื้อหาสาระให้น้อยลง แต่จัดเวลาส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น อีกทั้งครูผู้สอนต้องกระตุ้นให้นักเรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งบทบาทการสอนของครูผู้สอนเมื่อน้อยลง แต่บทบาทที่เพิ่มมากขึ้นของครูผู้สอนคือ ต้องมีการวางแผนและออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน เตรียมสื่อ แหล่งเรียนรู้ และเตรียมคำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

(Office of the Basic Education Commission, 2016) การจัดการเรียนการสอนตามนโยบายดังกล่าวเป็นแนวคิด Teach less, learn more จากประเทศสิงคโปร์ที่ได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสุขจนเกิดความสนใจและความมุ่งมั่นในการเรียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนค้นพบคำตอบด้วยตัวเองผ่านกิจกรรมที่สนุก ตื่นเต้น และเชื่อมโยงกับชีวิตจริง ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนค้นพบคำตอบอย่างมีความสุข เข้าใจความรู้ลึกซึ้ง และสามารถเลือกใช่วิธีการต่างๆ อย่างหลากหลายในการแก้ปัญหาต่างๆ อย่างเหมาะสม (Office of the Education Council, 2012)

การนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ลงสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนนาร่องพบว่า สถานศึกษาบางแห่งบุคลากรยังมีความวิตกกังวลในการจัดกิจกรรมดังกล่าวเนื่องจากยังไม่มีแนวทางในการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน และบุคลากรมีความเข้าใจในการจัดกิจกรรมน้อย Wongcharoen & Tiacharoen (2018) ดังนั้น หากได้มีการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมดังกล่าว โดยมุ่งศึกษาปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวเนื่องกับการบริหารงานวิชาการ ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบาย ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ก็ช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้แนวทางในการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถตอบสนองต่อนโยบายดังกล่าวให้บรรลุตามเป้าหมายได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวเนื่องกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตาม นโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

4. เพื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยคัดสรรที่นำมาศึกษาทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ปัจจัยคัดสรรที่นำมาศึกษาอย่างน้อย 1 ปัจจัยสามารถทำนายการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของผู้บริหารสถานศึกษา

ทบทวนวรรณกรรม

การนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสำคัญในหลายประเด็น อาทิ ใช้เป็นกรอบการสร้างความเข้าใจพื้นฐานและมุ่งอธิบายทิศทางการดำเนินการตามแผนงานโครงการที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐกำหนดขึ้นทั้งได้แนวทางในการกำกับตรวจสอบอย่างเป็นระบบเพื่อให้นโยบายและแผนประสบผลสำเร็จตามเจตจำนงของนโยบาย ช่วยให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุความสำเร็จ ช่วยเสริมให้ศาสตร์การศึกษาด้านวิเคราะห์นโยบายมีความเข้มแข็งและน่าเชื่อถือ ช่วยให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลนโยบายระหว่างผู้ปฏิบัติกับผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่เชี่ยวชาญ ช่วยให้เห็นแนวทางการสนับสนุนทรัพยากรในการจัดกิจกรรมอย่างพอเพียงและเหมาะสม ช่วยให้ผู้บริหารเห็นแนวทางการสื่อสารกับผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับเพื่อให้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของนโยบายและบทบาทหน้าที่ที่ต้องร่วมรับผิดชอบ ช่วยให้เกิดการบริหาร

จัดการแบบมีส่วนร่วม อีกทั้งกระตุ้นให้ผู้มีนโยบายไปปฏิบัติมีความตื่นตัวในการปฏิบัติงาน และให้เห็นความสำคัญของการร่วมมือร่วมพลังในการปฏิบัติงาน

ในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติงาน/ผู้บริหารสถานศึกษา ควรคำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งงานวิจัยที่ผ่านมา Sabatier & Mazmanian (Cited in Thongkow, 2005: 53-62) ได้วิเคราะห์แล้วพบว่า มี 10 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนี้ 1) เงื่อนไขด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี 2) ความสนใจของสื่อมวลชนต่อปัญหาที่เกิดขึ้น 3) การสนับสนุนจากประชาชนและการเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกมีส่วนร่วม 4) ทรัพยากรและทัศนคติของกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง 5) การสนับสนุนจากผู้นำหรือผู้ปกครองประเทศ 6) ทักษะผู้นำและความร่วมมือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ 7) การมีทฤษฎีสนับสนุนและมีหลักวิชาการอ้างอิง 8) การระบุลักษณะ ขนาดการมอบหมายงาน และพฤติกรรมกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการควบคุม 9) การบูรณาการโครงสร้างการนำนโยบายไปปฏิบัติในแต่ละระดับ และ 10) การกำหนดแบบแผนการตัดสินใจ

จากการศึกษาของ Van Meter & Van Horn (Cited in Thongkow, 2005: 48-52) พบว่า มี 6 ตัวแปร ที่แสดงอิทธิพลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อผลการปฏิบัติตามนโยบาย ดังนี้ 1) วัตถุประสงค์และมาตรฐานของนโยบาย 2) ทรัพยากรที่สนับสนุนนโยบาย 3) การขับเคลื่อนกิจกรรมนำนโยบายไปปฏิบัติ 4) การสื่อสารระหว่างองค์การและลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ 5) เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และ 6) ความร่วมมือและความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ

Thongkow (2005) ได้เสนอตัวแปรทางการบริหาร 5 ตัวแปรที่มีผลต่อนโยบาย ได้แก่ 1) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย 2) การกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน 3) สมรรถนะขององค์กร 4) การสนับสนุนจากส่วนกลางและท้องถิ่น และ 5) มาตรการกำกับ ตรวจสอบ ประเมินผล และการกระตุ้นเสริมแรง

Chantarasorn (2011) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติมี 6 ตัวแปร ได้แก่ 1) ตัวแปรด้านภาวะผู้นำ 2) การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน 3) ทรัพยากร 4) การติดต่อสื่อสาร 5) โครงสร้างของนโยบาย และ 6) การสนับสนุนทางการเมือง

Wahachat (2007) ได้กล่าวถึง ปัจจัยสำคัญที่จะผลักดันให้การนำแผนสู่การปฏิบัติประสบความสำเร็จ มีดังนี้ 1) การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ แนวนโยบายเพื่อดำเนินการเป้าหมาย และกรอบการดำเนินงานของแผน 2) การกำหนดภารกิจ เกณฑ์มาตรฐาน การมอบหมายงานแก่องค์กร 3) การส่งเสริมและสนับสนุนสมรรถนะและศักยภาพขององค์กร 4) การกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล และ 5) การสนับสนุนจากองค์กรทั้งภาคประชาชน ภาคเอกชน และภาครัฐทั้งในส่วนกลางและท้องถิ่น

Chantarasorn (2011) ได้ศึกษาปัจจัยที่สำคัญของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของนักวิชาการท่านอื่นพบว่า มี 3 ปัจจัยหลักได้แก่ 1) ปัจจัยนโยบายครอบคลุมถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย การกำหนดภารกิจและการมอบหมายงานตามนโยบายต้องมีความชัดเจนแน่นอน มีกลยุทธ์และเทคนิคที่ใช้ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีขอบเขตของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีทรัพยากรเพียงพอ 2) ปัจจัยลักษณะขององค์กร ครอบคลุมถึงสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงานภายในองค์กร ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การสนับสนุนของผู้บริหาร ทรัพยากรขององค์กร ลักษณะของกระบวนการติดต่อสื่อสารภายในองค์กรและระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทักษะและความรู้ความสามารถของบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน มาตรการในการควบคุม ประเมินผล และกระตุ้นส่งเสริม และ 3) ปัจจัยสภาพแวดล้อม การสนับสนุนทางการเมือง การสนับสนุนจากหน่วยงานส่วนกลางของรัฐและหน่วยงานส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้นการศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์กรอบแนวคิดจาก Sabatier &

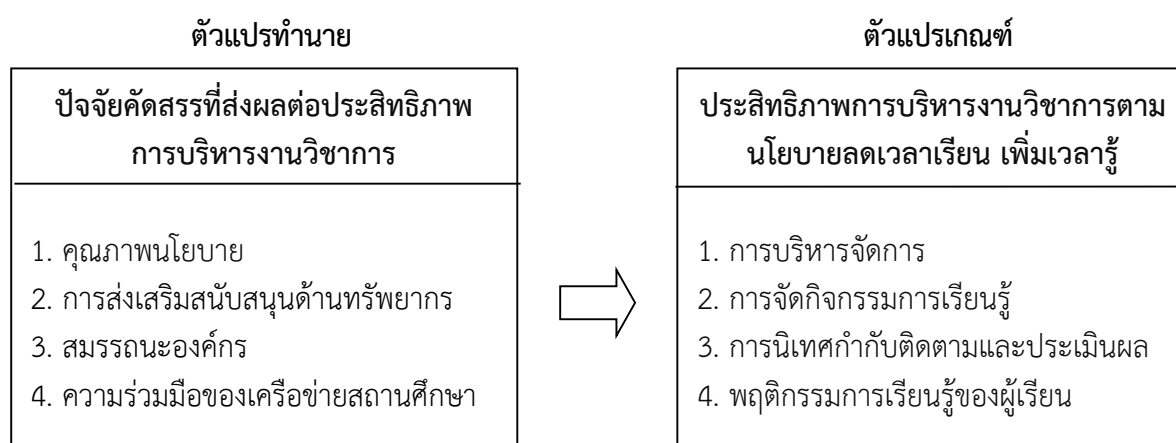
Mazmanian (Cited in Thongkow, 2005), Van Meter & Van Horn (Cited in Thongkow, 2005), Wahachat (2007) และ Chantarasorn (2011) ซึ่งพบว่า ปัจจัยคัดสรรครอบคลุม 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) คุณภาพนโยบาย 2) การส่งเสริมสนับสนุนด้านทรัพยากร 3) สมรรถนะองค์กร และ 4) ความร่วมมือของเครือข่าย สถานศึกษา

สำหรับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นการดำเนินการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้รับความรู้ให้น้อยลง และเพิ่มเวลาของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติจริงและสร้างความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามความสนใจ ความถนัด และความต้องการของตน และได้เพิ่มพูนทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะชีวิต คุณลักษณะและค่านิยมการทำงานเป็นทีม และการมีความสุขในการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาต้องคำนึงถึงวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมและสอดคล้องกับข้อเสนอแนะแนวทางที่หน่วยงานต้นสังกัดได้กำหนด

จากการศึกษาเอกสารแนวทางการนิเทศกำกับติดตามและรายงานผลการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โดยศูนย์พัฒนาการนิเทศและเร่งรัดคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Office of the Basic Education Commission, 2016) ได้ให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานเพื่อวัดประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบาย ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 โรงเรียนบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมการดำเนินกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ใน 10 ประเด็น ดังนี้ 1) การเตรียมความพร้อมในการดำเนินงาน 2) การบริหารจัดการเวลาเรียนและการจัดกิจกรรม 3) การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม 4) การจัดระบบสารสนเทศเกี่ยวกับความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียน 5) การจัดทำโครงสร้างเวลาเรียน 6) การคัดเลือกรูปแบบกิจกรรม 7) การออกแบบกิจกรรม 8) การส่งเสริมสนับสนุน

ของโรงเรียน 9) การจัดระบบการนิเทศภายใน 10) การทบทวนหลังการปฏิบัติ ระยะที่ 2 โรงเรียนนำผลการเตรียมความพร้อมสู่การปฏิบัติ ใน 8 ประเด็น ดังนี้ 1) การเตรียมความพร้อมการจัดกิจกรรม 2) การใช้สารสนเทศในการจัดกิจกรรม 3) กระบวนการจัดกิจกรรม 4) การใช้สื่อในการจัดกิจกรรม 5) การใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรม 6) การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม 7) การวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรม และ 8) พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ตามที่ศูนย์พัฒนาการนิเทศและเร่งรัดคุณภาพ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน (Office of the Basic Education Commission, 2016) ได้เสนอแนะโดยสรุปการดำเนินงานของโรงเรียนเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล พร้อมทั้งได้ศึกษาผลผลิตของการดำเนินการคือ พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อนำมาเป็นกรอบในการศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ดังแสดงเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูจำนวนทั้งสิ้น 2,893 คน จากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำนวน 47 แห่ง กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู จำนวน 338 คน กำหนดขนาดของขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางของ Krejcie & Morgan Cited in Ritcharoon (2011) และใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ เกี่ยวกับปัจจัยคัดสรรและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ของข้อกระทงอยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 และมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคของปัจจัยคัดสรร ได้แก่ คุณภาพนโยบาย การส่งเสริมสนับสนุนด้านทรัพยากร สมรรถนะองค์กร และความร่วมมือของเครือข่ายสถานศึกษา เท่ากับ 0.94, 0.96, 0.96, และ 0.95 ตามลำดับ และของประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.98

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำหนังสือขอความร่วมมือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ใน

การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษา รวมจำนวนทั้งสิ้น 338 คน และผู้วิจัยได้ให้ผู้ตอบแบบสอบถามทางออนไลน์ พร้อมติดตามการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ จำนวนทั้งสิ้น 338 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ข้อมูลปัจจัยคัดสรร ได้แก่ คุณภาพนโยบาย การส่งเสริมสนับสนุนด้านทรัพยากร สมรรถนะองค์กร และความร่วมมือของเครือข่ายสถานศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ได้แก่ การบริหารจัดการ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล และพฤติกรรม การเรียนรู้ของผู้เรียน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและ

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบาย ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และข้อมูลปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบาย ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยคัดสรรทุกปัจจัยเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในระดับมากโดยเรียงตามลำดับ ดังนี้ สมรรถนะองค์กร การส่งเสริมสนับสนุนด้านทรัพยากร คุณภาพนโยบาย และความร่วมมือของเครือข่ายสถานศึกษา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยภาพรวม

ปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”	$\bar{X}$	(S.D.)	ระดับ
1. คุณภาพนโยบาย (X_1)	3.59	0.80	มาก
2. การส่งเสริมสนับสนุนด้านทรัพยากร (X_2)	3.61	0.84	มาก
3. สมรรถนะองค์กร (X_3)	3.71	0.78	มาก
4. ความร่วมมือของเครือข่ายสถานศึกษา (X_4)	3.55	0.81	มาก

1. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ พบว่า ทุกปัจจัย (X_1 ถึง X_4) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน

เพิ่มเวลารู้ (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ขนาดค่อนข้างสูงถึงขนาดสูงมาก (r อยู่ระหว่าง .771 ถึง .893) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	Y
X ₁	1				
X ₂	.765**	1			
X ₃	.822**	.859**	1		
X ₄	.733**	.757**	.859**	1	
Y	.771**	.818**	.893**	.847**	1

** p < .01

3. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน เพื่อหาตัวทำนายที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่า มี 3 ปัจจัยที่มีอำนาจในการทำนาย โดยเรียงตามลำดับ ดังนี้ ปัจจัยสมรรถนะองค์กร (X₃) ($\beta = .493$) ปัจจัยความร่วมมือของเครือข่ายสถานศึกษา (X₄) ($\beta = .292$) และปัจจัยการส่งเสริมสนับสนุนด้านทรัพยากร (X₂) ($\beta = .173$) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุ (R) เท่ากับ .911 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายที่ปรับแก้หรืออำนาจการทำนาย (Adjusted R²) เท่ากับ .828 และทั้ง 3

ปัจจัยร่วมกันทำนายประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 82.9 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 และสมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐานปรากฏ ดังนี้

$$Z = .493(X_3) + .292(X_4) + .173(X_2)$$

ทั้งนี้ได้พบว่า ตัวแปรปัจจัยคุณภาพนโยบาย (X₁) ถูกตัดออกจากสมการการทำนายแสดงว่า ยังไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนว่า ตัวแปรดังกล่าวสามารถทำนายประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (β) ของตัวแปรทำนายค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์สมการถดถอย (ES.b) และการทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย

ตัวแปรทำนาย	คะแนนดิบ b	คะแนนมาตรฐาน β	ES.b	t	p-value
X ₂	.155	.173	.040	3.901**	.000
X ₃	.475	.493	.054	8.727**	.000
X ₄	.270	.292	.041	6.592**	.000
A (Constant)	.437	-	.083	5.312**	.000
R = .911	SE.est = .309		F = 540.184		
R ² = .829	Adjust R ² = .828		a = .437		

** p < .01

อภิปรายและสรุปผล

จากผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

ปัจจัยคัดสรรทุกปัจจัยเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับดังนี้ สมรรถนะองค์กร ($\bar{X} = 3.71$) การส่งเสริมสนับสนุนด้านทรัพยากร ($\bar{X} = 3.61$) คุณภาพนโยบาย ($\bar{X} = 3.59$) และความร่วมมือของเครือข่ายสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.55$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 เห็นความสำคัญของการนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าเป็นนโยบายที่มีคุณภาพที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้สถานศึกษาในสังกัดต้องนำไปปฏิบัติเพื่อเตรียมผู้เรียนให้พร้อมเข้าเพื่อเข้าสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบกับนโยบายนี้มีเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เนื้อหาสาระของนโยบายก็มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการในพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Office of the Basic Education Commission, 2016) และผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีสมรรถนะองค์กรที่เข้มแข็ง มีความพร้อมทั้งในด้านบุคลากร ทรัพยากร และเครือข่ายในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมตามทิศทางที่นโยบายกำหนดไว้ได้ ดังที่ Thongkow (2005) กล่าวว่า สถานศึกษาที่มีสมรรถนะสูงแสดงถึงองค์กรมีความพร้อมในการแสดงศักยภาพที่จะปฏิบัติงานไปตามทิศทางที่นโยบายกำหนดไว้ โดยเฉพาะบุคคลที่เกี่ยวข้องจะปฏิบัติงานอย่างสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของนโยบายที่องค์กรต้องการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง อีกทั้ง Manongprasong (2016) พบว่า ในการดำเนินงานตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ช่วยให้ครูสามารถจัดกิจกรรมได้หลากหลายเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมเป็นทีม และฝึกการทำงานอย่างเป็นระบบซึ่งสะท้อนศักยภาพของครูและสถานศึกษา

อย่างไรก็ตาม ครูส่วนใหญ่ยังเห็นว่านโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ยังไม่ได้ให้แนวทางในการจัดกิจกรรมในระดับที่น่าพอใจ และสถานศึกษายังไม่ค่อยให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ดังนั้นสถานศึกษาควรประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายและเอกสารคู่มือการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ให้ครูอย่างชัดเจน และควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนเพราะจะช่วยเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและมีกิจกรรมหลากหลายมากขึ้น Manongprasong (2016)

2. สถานศึกษาส่วนใหญ่ในสังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 มีประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้เป็นที่น่าพอใจ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งเป็นที่ประจักษ์โดยทั่วไปว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้จากการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ยังต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และผู้บริหารสถานศึกษาน่าจะมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานวิชาการได้เป็นอย่างดีจึงสามารถบูรณาการนโยบายนี้กับงานวิชาการได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ Hakaew (2013) ที่พบว่า ความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามากที่สุด โดยเฉพาะในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และผลการวิจัยครั้งนี้ได้สะท้อนว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ได้ส่งเสริมสนับสนุนครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังจะเห็นได้ว่าครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้โดยลงมือปฏิบัติจริงและสร้างความรู้ด้วยตนเอง และยังได้เลือกใช้สื่อการสอนหรือแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกิจกรรมและตามบริบทของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับนโยบายลดเวลาเรียน

เพิ่มเวลาที่ต้องการให้สถานศึกษาลดบทบาทของครู จากผู้สอนที่เน้นการท่องจำมาเป็นผู้นำและกระตุ้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองเป็นหมู่คณะอย่างมีความสุข (Office of the Education Council, 2009; Angganapattarakajom, 2012)

นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญกับคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังจะเห็นได้จากมีการกำหนดผู้รับผิดชอบการดำเนินงานกิจกรรมโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมพิจารณากิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้เพื่อเป็นไปตามหลักองค์ 4 แห่งการศึกษา (Head, Heart, Hand, Health) และให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา รวมทั้งแสวงหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้ให้กับครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ได้อย่างเพียงพอและเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Agam (2014) ที่พบว่า คุณภาพการสอนของครู การนำนวัตกรรมทางการศึกษามาจัดการเรียนรู้ การพัฒนาครูในทุกๆ ด้าน และการสร้างเสริมขวัญและกำลังใจให้กับครูจะส่งผลให้เกิดประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

อย่างไรก็ตามผลการวิจัยครั้งนี้ได้สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารและครูควรทำความเข้าใจเอกสารคู่มือการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เพื่อกำหนดตัวชี้วัดภาพความสำเร็จของกิจกรรม พร้อมทั้งจัดทำแผนการจัดการกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยการเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและเชื่อมโยงกับชีวิตจริงมากขึ้น และให้ผู้เรียนได้ช่วยกันสรุปองค์ความรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับครูผู้สอน และควรนำผลจากการนิเทศกำกับติดตามและประเมินตามตัวชี้วัดไปใช้ในการวางแผนการทบทวนการปฏิบัติกิจกรรมเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ประเด็นดังกล่าวนี้เมื่อได้รับการแก้ไขจะช่วยให้การบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของผู้บริหารมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ปัจจัยคัดสรรที่นำมาศึกษาทุกปัจจัย ได้แก่ สมรรถนะองค์กร การส่งเสริมสนับสนุนด้าน

ทรัพยากร คุณภาพนโยบาย และความร่วมมือของเครือข่ายสถานศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับทุกปัจจัยดังกล่าวมากขึ้น เพื่อจะได้ช่วยให้การบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะปัจจัยสมรรถนะองค์กรมีความสัมพันธ์ระดับสูงมากกว่าปัจจัยอื่น ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเสริมสร้างสมรรถนะองค์กรให้เข้มแข็งและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยต้องเข้าใจและพร้อมที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความรู้และทักษะในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างอิสระ สร้างวัฒนธรรมความร่วมมือรวมพลังเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และต้องร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้เป็นประจำสม่ำเสมอ ประเด็นดังกล่าวสามารถช่วยให้สมรรถนะองค์กรเข้มแข็งได้มากขึ้น (Thongkow, 2005)

4. ข้อค้นพบจากการศึกษาครั้งนี้ สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยปัจจัยคัดสรร 3 ปัจจัยสามารถทำนายประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ปัจจัยสมรรถนะองค์กร ปัจจัยความร่วมมือของเครือข่ายสถานศึกษา และปัจจัยการส่งเสริมสนับสนุนด้านทรัพยากร แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าปัจจัยคุณภาพนโยบายไม่ได้เป็นตัวทำนายที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งๆ ที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าปัจจัยคุณภาพนโยบายอาจมีความสัมพันธ์ภายในกับปัจจัยอื่นๆ อีก 3 ปัจจัยในระดับค่อนข้างสูงถึงสูงมากอยู่แล้ว จึงอาจจะทำให้ไม่ปรากฏว่าเป็นตัวทำนาย

ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งความสัมพันธ์ภายในกันเองของปัจจัยทำนายดังกล่าวถือเป็นข้อจำกัดของการวิจัยในครั้งนี้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

1.1 ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัดจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยสมรรถนะองค์กร ปัจจัยความร่วมมือของเครือข่ายสถานศึกษา และปัจจัยการส่งเสริมสนับสนุนด้านทรัพยากร เพราะจากผลการวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่า ทั้ง 3 ปัจจัยดังกล่าวร่วมกันทำนายประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ได้ร้อยละ 83 พร้อมทั้งควรสนับสนุนทรัพยากรอย่างเพียงพอและเหมาะสม

1.2 ควรจัดประชุมวิชาการหรือเสวนาระดับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเสริมสร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการเผยแพร่ผลงานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในระดับบุคคล องค์กร และหน่วยงานต่างๆ และเพื่อสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ซึ่งจะช่วยให้การนำนโยบายสู่การปฏิบัติมีความยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

2.1 ควรให้ความสำคัญกับปัจจัยความร่วมมือของเครือข่ายสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น เพราะปัจจัยนี้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในระดับสูงมาก และสามารถร่วมกับปัจจัยสมรรถนะองค์กร และปัจจัยการส่งเสริมสนับสนุนด้านทรัพยากร ในการทำนายประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ได้ร้อยละ 83 ทั้งนี้ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า

เห็นว่า ปัจจัยดังกล่าวแม้จะอยู่ในระดับมากแต่อยู่ในลำดับต่ำกว่าปัจจัยอื่น โดยเฉพาะการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และการได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนด้านวิทยาการจากหน่วยงานภายนอกเพื่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

2.2 ควรให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ในด้านการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลเพิ่มมากขึ้น เพราะผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การปฏิบัติงานด้านนี้ของผู้บริหารแม้จะอยู่ในระดับมากแต่อยู่ในลำดับต่ำกว่าด้านอื่น โดยเฉพาะในเรื่องการนำผลจากการนิเทศกำกับติดตาม และประเมินตามตัวชี้วัดไปใช้ในการวางแผนทบทวนการปฏิบัติงานกิจกรรมเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง และการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้เผยแพร่ผลการดำเนินการกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในหลากหลายช่องทาง ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

2.3 ควรจัดทำแผนกลยุทธ์ระดับสถานศึกษา เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยสมรรถนะองค์กร ปัจจัยความร่วมมือของเครือข่ายสถานศึกษา และปัจจัยการส่งเสริมสนับสนุนด้านทรัพยากร เพราะจากผลการวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่า ทั้ง 3 ปัจจัยดังกล่าวร่วมกันทำนายประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ได้ร้อยละ 83

2.4 ควรพัฒนาครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการสะท้อนผลการประเมินเพื่อทราบจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาในการยกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียน และการนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของตน เพราะจากผลการวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่า ประเด็นดังกล่าวแม้จะอยู่ในระดับมากแต่อยู่ในลำดับต่ำกว่ารายการอื่น จึงควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะองค์กร การส่งเสริมสนับสนุนด้านทรัพยากร คุณภาพนโยบาย และความร่วมมือของเครือข่ายสถานศึกษาเพื่อให้ส่งผลประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของผู้บริหารสถานศึกษา

3.2 ควรศึกษาวิจัยซ้ำในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตอื่นๆ เพื่อยืนยันข้อค้นพบของการวิจัยในครั้งนี้

3.3 ควรวิจัยติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้โดยเป็นการศึกษาวิจัยระยะยาว (Longitudinal study) เพื่อศึกษาความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนในช่วงระยะเวลาที่กำหนด

References

- Agam, I. (2014). *Factors affecting the academic administration effectiveness of Islamic Private Schools in Satun Province*. (Master thesis unpublished). Songkhla Rajabhat University, Songkhla. [in Thai]
- Angganapattarakajorn, V. (2012). Application of Teach Less, Learn More to Learning Management in Mathematics Classroom. *Journal of Education*, 23(1), 1-11. [in Thai]
- Chantarasorn, W. (2011). *The theory of applying the public policies to action* (5th ed.). Bangkok: Prik Wan Graphic Company Limited. [in Thai]
- Hakaew, S. (2013). *Factors affecting the academic administration effectiveness of schools under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 3*. Master of Education Program in Educational Administration, Mahasarakham University. [in Thai]
- Manongprasong, S. (2016). *Management of “Moderate Class, More Knowledge” activities of Phitsanulok Kindergarten School*. Administrative Leadership Development Program. Teacher Development Institute, Faculty and educational persons, Nakhon Pathom. [in Thai]
- Nuengchaleram, P. (2016). Moderate class, more knowledge: Policy towards theory and action. *Praewa Kalasin Academic Journal Kalasin University*, 3(1), 137-146. [in Thai]
- Office of the Basic Education Commission. (2016). *Guidelines for Supervision of Learning Activities for Development 4H*. Bangkok: Veterans Organization of The Press. [In Thai]
- _____. (2016). *The Manual of Time Management “Moderate Class, More Knowledge”*. Bangkok: Organization of Delivery of Goods and Parcels. [in Thai]
- _____. (2014). *Thai education situations in the world forum 2014*. Bangkok: Prik Wan Graphic Company Limited. [in Thai]
- _____. (2012). *Research report on policies and strategies for educational quality development of international countries Members*. Bangkok: Prik Wan Graphic Company Limited. [in Thai]
- Office of the Education Council. (2009). *Global quality system How to enter primary quality schools*. Bangkok: Prik Wan Graphic Company Limited. [in Thai]
- Ritcharoon, P. (2011). *Social Science Research Methodology* (5th ed.). Bangkok: House of kermyst. [in Thai]

- Thongkow, K. (2005). *Applying Educational Policies and Plans to Action: Concepts, Theories and Guidelines for Action*. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat University. [in Thai]
- Wahachat, R. (2007). *Academic administration for basic education schools*. Songkhla: Thaksin University Book Center. [in Thai]
- Wongcharoen, B. & Tiacharoen, S. (2018). The administration of “moderate class more knowledge” in Bansuanluang (Rattanawichit Phitayakhan) School. *Journal of Educational Administration Silpakorn University*, 9(1), 1-114. [in Thai]

Name and Surname: Varaluck Sanit
Highest Education: Bachelor of General Science, Phranakhon Rajabhat University
University or Agency: Sukhothai Thammathirat Open University
Field of Expertise: Educational Administration

Name and Surname: Ratana Daungkaew
Highest Education: Ed.D. (Educational Administration)
University or Agency: Sukhothai Thammathirat Open University
Field of Expertise: Educational Administration and Leadership, Educational Policy and Strategic Planning, Educational Research, Educational Supervision

Name and Surname: Ketkanok Urwongse
Highest Education: Ph.D.(Educational Administration)
University or Agency: Sukhothai Thammathirat Open University
Field of Expertise: Educational Supervision, Policy and Strategic Planning, Educational Research and Qualitative Research